

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 10 marca 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Polityka wizowa –
Konwencja wykonawcza do układu z Schengen – Artykuł 21 ust. 2a – Karta praw podstawowych –
Artykuł 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego – Odmowa wydania przez konsula wizy
długoterminowej – Obowiązek zagwarantowania przez państwo członkowskie środka prawnego przed
sądem od decyzji o odmowie wydania takiej wizy

W sprawie C-949/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Naczelny Sąd Administracyjny (Polska) postanowieniem z dnia
4 listopada 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 31 grudnia 2019 r., w postępowaniu:

M.A.

przeciwko

Konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej w N.,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, prezes izby, R. Silva de Lapuerta (sprawozdawczyni), wiceprezes Trybunału,
L. Bay Larsen, C. Toader i M. Safjan, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu M.A. – B. Grohman, adwokat,
- w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego – M. Smolek, J. Vlácil i A. Pagáčová, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller i R. Kanitz, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – C. Cattabriga, A. Stobiecka-Kuik i G. Wils, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: polski.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 21 ust. 2a Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. 2000, L 239, s. 19), podpisanej w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r., która weszła w życie w dniu 26 marca 1995 r., zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 610/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz.U. 2013, L 182, s. 1) (zwanej dalej „KWUS”), oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy M.A. a Konsulem Rzeczypospolitej Polskiej w N. (zwanym dalej „konsulem”) w przedmiocie odmowy wydania M.A. przez konsula krajowej wizy długoterminowej.

Ramy prawne

Prawo Unii

KWUS

- 3 Artykuł 18 KWUS ma następujące brzmienie:

„1. Wizami na pobyt przekraczający 90 dni (»wizami długoterminowymi«) są wizy krajowe wydane przez jedno z państw członkowskich zgodnie z jego prawem krajowym lub prawem unijnym. Wizy te wydawane są w formie jednolitego formularza wizowego określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1683/95 [Dz.U. 1995, L 164, s. 1], przy czym w nagłówku podaje się kategorię wizy oznaczoną literą »D«. Wypełnia się je zgodnie z odpowiednimi przepisami załącznika VII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks wizowy (kodeks wizowy) [Dz.U. 2009, L 234, s. 1].

2. Okres ważności wiz długoterminowych nie przekracza jednego roku. Jeżeli państwo członkowskie zezwala na pobyt cudzoziemca przez okres przekraczający jeden rok, wizę długoterminową zastępuje się przed upływem okresu jej ważności dokumentem pobytowym”.
- 4 Artykuł 21 KWUS przewiduje:

„1. Cudzoziemcy posiadający ważny dokument pobytowy wydany przez jedno z państw członkowskich mogą na podstawie tego dokumentu oraz ważnego dokumentu podróży swobodnie przemieszczać się po terytoriach innych państw członkowskich przez okres nieprzekraczający 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu, pod warunkiem że spełniają warunki wjazdu określone w art. 5 ust. 1 lit. a), c), i e) rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) [Dz.U. 2006, L 105, s. 1] oraz nie znajdują się w krajowym wykazie wpisów do celów odmowy wjazdu danego państwa członkowskiego.

[...]

2a. Prawo swobodnego przemieszczania się ustanowione w ust. 1 przysługuje także cudzoziemcom posiadającym ważną wizę długoterminową wydaną przez jedno z państw członkowskich, jak przewidziano w art. 18”.

Dyrektywa (UE) 2016/801

- 5 Zgodnie z art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. 2016, L 132, s. 21):

„Niniejsza dyrektywa określa:

- a) warunki wjazdu i pobytu przez okres przekraczający 90 dni na terytorium państw członkowskich, a także prawa obywateli państw trzecich, a w stosownych przypadkach członków ich rodzin, w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, udziału w szkoleniu lub wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego, a w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowią – w celu udziału w programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych, wolontariacie innym niż wolontariat europejski lub podjęcia pracy w charakterze au pair;

[...]”.

- 6 Artykuł 2 ust. 1 tej dyrektywy przewiduje:

„Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy wnioskuje o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, udziału w szkoleniu lub wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego. Państwa członkowskie mogą również postanowić o stosowaniu przepisów niniejszej dyrektywy do obywateli państw trzecich, którzy wnioskuje o przyjęcie w celu udziału w programie wymiany młodzieży szkolnej lub projekcie edukacyjnym, wolontariacie innym niż wolontariat europejski lub podjęcia pracy w charakterze au pair”.

- 7 Zgodnie z art. 3 wspomnianej dyrektywy:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

[...]

- 3) »student« oznacza obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty do instytucji szkolnictwa wyższego i który jest przyjęty na terytorium państwa członkowskiego w celu odbycia studiów w pełnym wymiarze, traktowanych jako główne zajęcie, prowadzących do uzyskania uznawanych przez to państwo członkowskie kwalifikacji w ramach szkolnictwa wyższego, w tym dyplomów, świadectw lub stopni doktora w instytucjach szkolnictwa wyższego, co może obejmować kurs przygotowawczy przed podjęciem takich studiów, zgodnie z prawem krajowym, lub obowiązkowe szkolenie;

[...]

- 21) »zezwolenie« oznacza dokument pobytowy lub, jeśli jest to przewidziane w prawie krajowym, wizę długoterminową wydaną do celów niniejszej dyrektywy;

[...]

23) »wiza długoterminowa« oznacza zezwolenie wydane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 18 [KWUS] lub wydane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego niestosującego w pełni dorobku Schengen”.

8 Artykuł 34 ust. 5 tej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„Wszelkie decyzje o uznaniu wniosku o zezwolenie za niedopuszczalny lub o odrzuceniu wniosku, lub o odmowie odnowienia zezwolenia, lub o jego cofnięciu podlegają zaskarżeniu w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W pisemnym powiadomieniu podaje się informację, do którego sądu lub organu administracyjnego można wnieść odwołanie, a także podaje się termin wniesienia odwołania”.

Kodeks wizowy

9 Artykuł 32 ust. 3 rozporządzenia nr 810/2009, zmienionego rozporządzeniem nr 610/2013 (zwanego dalej „kodeksem wizowym”), stanowi:

„Osobom ubiegającym się o wizę, którym odmówiono wydania wizy, przysługuje prawo do odwołania się od takiej decyzji. Postępowanie odwoławcze jest prowadzone przeciwko państwu członkowskiemu, które podjęło ostateczną decyzję w sprawie wniosku, zgodnie z prawem krajowym tego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie udzielają osobom ubiegającym się o wizę informacji dotyczących trybu postępowania w przypadku odwołania, jak określono w załączniku VI”.

Prawo polskie

10 Artykuł 75 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2018 r. poz. 2094), ze zmianami (zwanej dalej „ustawą o cudzoziemcach”), stanowi:

„1. Odmowa wydania wizy krajowej następuje w drodze decyzji.

2. Decyzję o odmowie wydania wizy krajowej wydaje się na formularzu”.

11 Artykuł 76 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach stanowi:

„Od decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:

1) konsula – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;

[...]”.

12 Artykuł 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302), ze zmianami (zwanej dalej „prawem o postępowaniu przed sądami administracyjnymi”), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym, przewiduje:

„Sądy administracyjne nie są właściwe w sprawach:

[...]

- 4) wiz wydawanych przez konsulów, z wyjątkiem wiz:
 - a) o których mowa w art. 2 pkt 2–5 [kodeksu wizowego],
 - b) wydawanych cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym [(EOG)] lub Konfederacji Szwajcarskiej, w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2017 r. poz. 900 oraz z 2018 r. poz. 650).

[...]”.

- 13 Zgodnie z art. 58 § 1 pkt 1 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi: „[s]ąd odrzuca skargę[,] jeżeli sprawa nie należy do właściwości sądu administracyjnego [...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 14 Skarżący w postępowaniu głównym, obywatel państwa trzeciego, wystąpił do konsula z wnioskiem o wydanie krajowej wizy długoterminowej w celu podjęcia w Polsce studiów drugiego stopnia. W następstwie odmownego rozpatrzenia tego wniosku skarżący zwrócił się do konsula o ponowne rozpatrzenie sprawy. Konsul ponownie odmówił wydania wizy ze względu na brak uzasadnienia celu lub warunków planowanego pobytu.
- 15 Skarżący w postępowaniu głównym wniósł skargę na tę odmowną decyzję konsula do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W celu wykazania dopuszczalności skargi skarżący w postępowaniu głównym powołał się na wyrok z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960), i podniósł, że sentencję tego wyroku można zastosować do sprawy w postępowaniu głównym ze względu na podobieństwo okoliczności faktycznych i prawnych tej sprawy i sprawy, w której zapadł wspomniany wyrok.
- 16 Postanowieniem z dnia 12 marca 2019 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odrzucił tę skargę. Sąd ten, opierając się na art. 5 pkt 4 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, uznał, że sprawa w postępowaniu głównym nie należy do właściwości sądów administracyjnych. Uznał również, że rozwiązanie przyjęte w wyroku z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960), nie ma zastosowania do sprawy w postępowaniu głównym, na tej podstawie, że wiza rozpatrywana w tym wyroku była wizą krótkoterminową, a mianowicie wizą Schengen, podczas gdy w sprawie w postępowaniu głównym skarżący ubiegał się o krajową wizę długoterminową, wydawaną zgodnie z prawem krajowym.
- 17 Uznając, że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie błędnie orzekł, iż decyzja konsula o odmowie wydania wizy krajowej nie podlega kontroli sądowej, i że sąd ten w konsekwencji bezzasadnie odrzucił skargę na wspomnianą decyzję, skarżący w postępowaniu głównym wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (Polska).
- 18 Sąd odsyłający wyjaśnia, że w następstwie wyroku z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960), art. 5 pkt 4 lit. a) prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi został zmieniony w celu ustanowienia prawa do wniesienia skargi do sądu na decyzje dotyczące odmowy wydania wizy Schengen. Uściśla on, że ta nowelizacja nie ma jednak zastosowania do decyzji odmawiających wydania wizy krajowej, takich jak decyzja rozpatrywana w postępowaniu głównym. Zgodnie z prawem krajowym decyzja konsula o odmowie wydania cudzoziemcowi krajowej wizy długoterminowej nie może zatem być przedmiotem kontroli sądowej.

- 19 W konsekwencji sąd odsyłający zastanawia się, czy prawo Unii wymaga ustanowienia w stosunku do krajowych wiz długoterminowych takiego samego poziomu ochrony, jaki ma zastosowanie do wiz Schengen i wynika z wyroku z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani (C-403/16, EU:C:2017:960).
- 20 W tym względzie sąd odsyłający zauważa, że art. 21 ust. 2a KWUS przyznaje prawo do swobodnego przemieszczania się cudzoziemcom posiadającym krajową wizę długoterminową. Wiza krajowa stanowi zatem jeden ze środków umożliwiających skorzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się przez cudzoziemca i, tak rozumiana, nie wykazuje istotnych różnic względem realizacji tego uprawnienia na podstawie przyznanej obywatelowi państwa trzeciego wizy Schengen. Zdaniem sądu odsyłającego, mimo że wizy krajowe i wizy Schengen różnią się pod względem zasad, przesłanek i trybu udzielania, które mają do nich zastosowanie, oba te rodzaje wiz dotyczą realizacji przez cudzoziemców tożsamego uprawnienia wywodzonego z prawa Unii. Brak możliwości zaskarżenia do sądu decyzji ostatecznej odmawiającej przyznania wizy krajowej może więc naruszać prawo Unii, w szczególności prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem określonego w art. 47 akapit pierwszy karty.
- 21 W tych okolicznościach Naczelny Sąd Administracyjny postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 21 ust. 2a [KWUS] w powiązaniu z art. 47 akapit pierwszy [karty] należy rozumieć w ten sposób, że obywatel państwa trzeciego, któremu odmówiono wydania wizy długoterminowej i który nie może skorzystać z wynikającego z art. 21 ust. 1 [KWUS] prawa swobodnego przemieszczania się po terytoriach innych państw członkowskich, powinien mieć zapewnione prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału

- 22 Rząd polski uważa, że Trybunał nie jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytanie prejudycjalne, ponieważ sprawa rozstrzygana w postępowaniu głównym nie jest objęta zakresem stosowania prawa Unii.
- 23 W tym względzie z art. 19 ust. 3 lit. b) TUE i z art. 267 akapit pierwszy TFUE wynika, że Trybunał jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje Unii.
- 24 W niniejszym zaś wypadku sąd odsyłający zwraca się do Trybunału o dokonanie wykładni art. 21 ust. 2a KWUS, który stanowi integralną część prawa Unii na mocy Protokołu (nr 19) w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączonego do traktatu z Lizbony (Dz.U. 2010, C 83, s. 290).
- 25 W tych okolicznościach Trybunał jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na przedłożone mu pytanie.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 26 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy prawo Unii, w szczególności art. 21 ust. 2a KWUS w świetle art. 47 karty, należy interpretować w ten sposób, że nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek zagwarantowania środka prawnego przed sądem od decyzji o odmowie wydania wizy długoterminowej dla celów odbycia studiów.
- 27 Artykuł 21 ust. 2a KWUS ustanawia prawo swobodnego przemieszczania się, na warunkach określonych w art. 21 ust. 1 KWUS, przysługujące cudzoziemcom posiadającym ważną wizę długoterminową wydaną przez jedno z państw członkowskich zgodnie z art. 18 tejże konwencji.

- 28 Z samego brzmienia art. 21 ust. 2a KWUS wynika zatem, że postanowienie to dotyczy wyłącznie praw do przemieszczania się przyznanych obywatelom państw trzecich posiadającym wizę długoterminową.
- 29 Tym samym wspomniane postanowienie nie przyznaje obywatelom państw trzecich, którym odmówiono wydania takiej wizy, żadnego prawa ani żadnej swobody, które podlegałyby zasadzie skutecznej ochrony sądowej ustanowionej w art. 47 karty. W konsekwencji art. 21 ust. 2a KWUS nie nakłada na państwa członkowskie żadnego obowiązku w tym zakresie w odniesieniu do tych obywateli.
- 30 W związku z tym sytuacja rozpatrywana w postępowaniu głównym w zakresie, w jakim dotyczy decyzji o odmowie wydania wizy długoterminowej obywatelowi państwa trzeciego, a w szczególności środków odwoławczych przysługujących od takiej decyzji, nie jest objęta zakresem stosowania art. 21 ust. 2a KWUS.
- 31 Jednak z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że okoliczność, iż sąd odsyłający zadał pytanie prejudycjalne, powołując się wyłącznie na określone przepisy prawa Unii, nie stoi na przeszkodzie temu, by Trybunał przekazał temu sądowi wszelkie wskazówki dotyczące wykładni prawa Unii, które mogą być pomocne w rozstrzygnięciu rozpatrywanej przez niego sprawy, niezależnie od tego, czy sąd ten powołał się na nie w treści pytania. W tym zakresie do Trybunału należy wyprowadzenie z całości informacji przedstawionych mu przez sąd krajowy, a w szczególności z uzasadnienia postanowienia odsyłającego, tych aspektów prawa Unii, które wymagają dokonania wykładni w świetle przedmiotu sporu (zob. w szczególności podobnie wyrok z dnia 9 kwietnia 2014 r., *Ville d’Ottignies-Louvain-la-Neuve i in.*, C-225/13, EU:C:2014:245, pkt 30).
- 32 W tych okolicznościach należy zbadać, czy obowiązek ustanowienia środka prawnego przed sądem od decyzji odmawiających wydania wizy długoterminowej dla celów odbycia studiów, takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, może wynikać z przepisu prawa Unii innego niż art. 21 ust. 2a KWUS.
- 33 W tym względzie należy przypomnieć, że jak wynika z art. 18 ust. 1 KWUS, wizami długoterminowymi są wizy krajowe wydane przez państwa członkowskie zgodnie z ich prawem krajowym lub prawem Unii.
- 34 Co się tyczy wiz długoterminowych wydawanych przez państwa członkowskie zgodnie z ich prawem krajowym, ponieważ prawodawca Unii nie przyjął na podstawie art. 79 ust. 2 lit. a) TFUE żadnego aktu regulującego tryb i warunki wydawania takich wiz, te warunki i tryb, w tym procedury odwoławcze od decyzji odmawiających wydania takich wiz, są objęte wyłącznie prawem krajowym (zob. podobnie w odniesieniu do wiz długoterminowych wydawanych z przyczyn humanitarnych wyrok z dnia 7 marca 2017 r., *X i X*, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, pkt 44).
- 35 Jako że wnioski o wydanie takich wiz długoterminowych nie są zatem regulowane prawem Unii, postanowienia karty, a w szczególności postanowienia art. 47, nie mają zastosowania do odmownego rozpatrzenia tych wniosków (zob. podobnie w odniesieniu do wiz długoterminowych wydawanych z przyczyn humanitarnych wyrok z dnia 7 marca 2017 r., *X i X*, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 Zakres zastosowania karty w odniesieniu do działań państw członkowskich został bowiem określony w jej art. 51 ust. 1, zgodnie z którym postanowienia karty mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim państwa te stosują prawo Unii, przy czym postanowienie to potwierdza utrwalone orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym gwarantowane w porządku prawnym Unii prawa podstawowe znajdują zastosowanie we wszystkich sytuacjach podlegających prawu Unii, jednak nie poza takimi sytuacjami [wyrok z dnia 19 listopada 2019 r., *A.K. i in.* (Niezależność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego) C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo].

- 37 W niniejszym przypadku z postanowienia odsyłającego wynika, że skarżący w postępowaniu głównym zwrócił się do konsula o wydanie wizy długoterminowej w celu odbycia w Polsce studiów drugiego stopnia.
- 38 W tym względzie należy wziąć pod uwagę okoliczność, że – po pierwsze – dyrektywa 2016/801 określa w szczególności, jak przewiduje jej art. 1 lit. a), warunki wjazdu i pobytu przez okres przekraczający 90 dni dla obywateli państw trzecich w celu odbycia studiów i że – po drugie – z art. 3 pkt 21 i 23 tej dyrektywy wynika, iż zezwolenie udzielane do celów tej dyrektywy może zostać wydane przez państwa członkowskie w formie dokumentu pobytowego lub, jeśli jest to przewidziane w prawie krajowym, w formie wizy długoterminowej.
- 39 Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy rozpatrywany w postępowaniu głównym wniosek o wydanie wizy jest objęty zakresem stosowania tej dyrektywy.
- 40 W przypadku odpowiedzi twierdzącej należy zauważyć, że na mocy art. 34 ust. 5 dyrektywy 2016/801 decyzje o odmowie wydania wizy objęte zakresem tej dyrektywy podlegają zaskarżeniu w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym.
- 41 Wynika z tego, że w przypadku decyzji o odmowie wydania wizy objętej zakresem dyrektywy 2016/801 art. 34 ust. 5 tej dyrektywy wyraźnie przyznaje osobom ubiegającym się o taką wizę możliwość zaskarżenia tej decyzji zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego, które wydało tę decyzję.
- 42 A zatem, podobnie jak w odniesieniu do wiz Schengen, prawodawca Unii pozostawił w gestii państw członkowskich decyzję w przedmiocie charakteru i konkretnych zasad procedur odwoławczych dostępnych dla osób ubiegających się o wizy długoterminowe objęte zakresem dyrektywy 2016/801.
- 43 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wobec braku norm Unii w tej dziedzinie do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy na mocy zasady autonomii proceduralnej uregulowanie szczegółowych zasad proceduralnych dotyczących środków prawnych mających na celu ochronę uprawnień przysługujących podmiotom prawa, pod warunkiem jednak, że zasady te nie są mniej korzystne niż te odnoszące się do podobnych sytuacji podlegających prawu krajowemu (zasada równoważności) oraz że w praktyce nie uniemożliwiają lub nie czynią nadmiernie uciążliwym wykonywania uprawnień przyznanych w prawie Unii (zasada skuteczności) (wyrok z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Ponadto zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 36 niniejszego wyroku cechy procedury odwoławczej, o której mowa w art. 34 ust. 5 dyrektywy 2016/801, muszą być określone zgodnie z art. 47 karty.
- 45 To postanowienie karty nakłada zaś na państwa członkowskie obowiązek zagwarantowania na pewnym etapie wspomnianego postępowania środka prawnego przed sądem (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, pkt 41).
- 46 W konsekwencji, co się tyczy decyzji o odmowie wydania wizy w celu odbycia studiów objętej zakresem dyrektywy 2016/801, prawo Unii, w szczególności art. 34 ust. 5 tej dyrektywy w świetle art. 47 karty, nakłada na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia procedury odwoławczej od takich decyzji, której szczegółowe zasady należą do porządku prawnego każdego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu zasad równoważności i skuteczności, przy czym procedura ta musi gwarantować na pewnym etapie środek prawny przed sądem (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 grudnia 2017 r., El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, pkt 42).

- 47 W świetle powyższych rozważań na pytanie zadane przez sąd odsyłający należy odpowiedzieć, iż art. 21 ust. 2a KWUS należy interpretować w ten sposób, że nie znajduje on zastosowania do obywatela państwa trzeciego, któremu odmówiono wydania wizy długoterminowej.
- 48 Prawo Unii, w szczególności art. 34 ust. 5 dyrektywy 2016/801 w świetle art. 47 karty, należy interpretować w ten sposób, że nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia procedury odwoławczej od decyzji o odmowie wydania wizy w celu odbycia studiów, w rozumieniu tej dyrektywy, której szczegółowe zasady należą do porządku prawnego każdego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu zasad równoważności i skuteczności, przy czym procedura ta musi gwarantować na pewnym etapie środek prawny przed sądem. Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy wniosek o wydanie wizy długoterminowej w celu odbycia studiów rozpatrywany w postępowaniu głównym jest objęty zakresem stosowania tej dyrektywy.

W przedmiocie kosztów

- 49 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 21 ust. 2a Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r., która weszła w życie w dniu 26 marca 1995 r., zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 610/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., należy interpretować w ten sposób, że nie znajduje on zastosowania do obywatela państwa trzeciego, któremu odmówiono wydania wizy długoterminowej.
- 2) Prawo Unii, w szczególności art. 34 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair w świetle art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia procedury odwoławczej od decyzji o odmowie wydania wizy w celu odbycia studiów, w rozumieniu tej dyrektywy, której szczegółowe zasady należą do porządku prawnego każdego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu zasad równoważności i skuteczności, przy czym procedura ta musi gwarantować na pewnym etapie środek prawny przed sądem. Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy wniosek o wydanie wizy długoterminowej w celu odbycia studiów rozpatrywany w postępowaniu głównym jest objęty zakresem stosowania tej dyrektywy.

Bonichot

Silva de Lapuerta

Bay Larsen

Toader

Safjan

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 10 marca 2021 r.

Sekretarz
A. Calot Escobar

Prezes pierwszej izby
J.-C. Bonichot